

MOL, SLUIS

Nota landschappelijk bodemonderzoek & proefsleuvenonderzoek: Programma van maatregelen.

RAPPORT NR. 0994

Titel

Nota landschappelijk booronderzoek & proefsleuvenonderzoek Mol, Sluis: Programma van maatregelen

Auteur(s)

Mitchell van Baal & Jeroen Verrijckt

Erkende archeoloog

2015/00053 - Jeroen Verrijckt

Projectnummer J. Verrijckt

2021-534

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2022D206 (LBO)

2022D257 (PS)

Plaats en datum

Beerse, 5/05/2022

© J. Verrijckt bvba. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming.

INHOUD

Inhoud.....	3
1 Administratieve gegevens	4
2 Gemotiveerd advies	5
2.1 Aanleiding vooronderzoek.....	5
2.2 Resultaten vervolgonderzoeken	5
2.2.1 Landschappelijk bodemonderzoek	5
2.2.2 Proefsleuvenonderzoek.....	6
2.1 Impactbepaling van de geplande werken.....	6
2.2 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen.....	7
3 bibliografie	7

1 ADMINISTRATIEVE GEDEGEVENS

Projectcode J. Verrijckt		2021-534
Projectcode Onroerend Erfgoed		2022D206 (LBO) 2022D257 (PS)
Locatie	Provincie	Antwerpen
	Gemeente	Mol
	Deelgemeente	Sluis
	Straat	Diepesstraat, Hooibergen en Sint-Bernardusstraat
Kadastrale gegevens	Gemeente	Mol
	Afdeling	2
	Sectie	D
	Percelen	1411, 1412, 1413, 1414B, 1414A, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419A, 1419B, 1420, 1427 1428A, 1429, 2191C,
Coördinaten	Noordoost	X: 203503.36 Y: 212361.58
	Noordwest	X: 203494.00 Y: 212362.39
	Zuidoost	X: 203487.60 Y: 211992.17
	Zuidwest	X: 203480.78 Y: 211992.47
Oppervlakte plangebied		Ca. 3867,360 m ²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 3867,360 m ²
Projectcode J. Verrijckt		2021-534

2 GEMOTIVEERD ADVIES

2.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek met ingreep in de bodem kadert in de uitvoering van het programma van maatregelen zoals opgemaakt in de archeologienota DIRIX E., 2020, met projectcode 2019K108 en ID 13858. Deze archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de geplande aanleg van nieuwe nutsleidingen en een gracht die aansluit op de Kleine Nete. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

2.2 Resultaten vervolgonderzoeken

2.2.1 Landschappelijk bodemonderzoek

Uit het bureauonderzoek¹ werd een verwachting opgesteld naar de aanwezigheid van een archeologische site:

“Op basis van de CAI, de landschappelijke ligging, de historische kaarten en de uitgevoerde archeologische onderzoeken in de directe omgeving worden er sporen verwacht vanaf de steentijd (mesolithisch en midden tot laat-paleolithisch) tot en met de nieuwe tijd. Door de topografische ligging mag een steentijdpotentieel niet uitgesloten worden.”

Hierdoor werd een landschappelijk bodemonderzoek geadviseerd met mogelijke vervolgonderzoeken.

In dit onderzoek werden in boringen 3, 5 en 10 mogelijk kleine restanten van een podzol waargenomen. Deze bodems kunnen bijgevolg geclassificeerd worden als Zdg, een matig natte zandbodem met een duidelijke humus en/of ijzer B horizont. Bij de andere boringen was er geen ontwikkeld bodemprofiel te zien (Ap/C). De afzettingen bestonden voornamelijk uit (matig grof) zand en er werd eveneens grind aangetroffen. Dit zou overeen komen met de beschrijving van het DOV: Lid van Donk(goed gesorteerd, wit, grof kwartszand met kwartsgrindlaagjes).

Bij geen boringen is de bodem goed bewaard wat betreft mogelijke steentijdarcheologie. In de boringen waarbij een restant van een Bh/Bs-horizont te zien was, was deze verploegd en mee opgenomen in de Ap-horizont, waardoor er geen *in situ* bewaarde steentijd artefactensites meer te verwachten zijn. Er is nog potentieel voor sporenarcheologie, maar niet voor steentijdarcheologie. Hierdoor werd dan ook geadviseerd over te schakelen op het proefsleuvenonderzoek.

Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek is er onvoldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon onvoldoende bepaald worden. Verder vooronderzoek is aangewezen in de vorm van proefsleuven.

¹ DIRIX E. 2020

2.2.2 Proefsleuvenonderzoek

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd geen B-horizont aangetroffen, maar een Ap/C bodemopbouw. Dit bevestigt grotendeels de resultaten van het landschappelijk booronderzoek voor de bodemopbouw.

Het archeologisch vlak varieerde van hoogte tussen 24,50 m en 25,37 m +TAW waarbij het noordelijk gedeelte het laagst ligt en het zuidelijk gedeelte het hoogst. Dit volgt grosso modo het bestaande reliëf. Het vlak werd tussen 40 en 60 cm aangetroffen onder het maaiveld.

Er werden geen archeologisch waardevolle sporen aangetroffen binnen het plangebied, enkel twee greppels. De greppels hebben een noord-zuid oriëntatie. Op het DHM is op de locaties van de aangetroffen greppels een hoger gelegen gedeelte zichtbaar. Dit is te verklaren doordat de greppel is gedicht en er een pad over werd aangelegd, welke iets is opgehoogd en daardoor hoger ligt dan de omliggende percelen. Gelet op de vulling van deze greppels, worden deze als (sub-)recent geïnterpreteerd.

2.1 Impactbepaling van de geplande werken

De initiatiefnemer plant meervoudige werken op het projectgebied met name de aanleg van DWA-leidingen, RWA-leidingen en herprofilering van bestaande en nieuwe grachten gecombineerd met één pompstation. De nieuwe nutsleidingen worden aangelegd in sleuven. Desondanks zullen de Diepestraat, Hooibergen en Sint-Bernardusstraat vernieuwd worden met een nieuwe wegkoffer. Vanaf het westelijke gedeelte van de Diepestraat (huidig in grintverharding) gaat het projectgebied over in natuur- en landbouwgebied. Er zal hier een nieuw grachtensysteem aangelegd worden tot aan de bestaande loop van de Kleine Nete ter afvloeiing van de nieuwe nutsleidingen. Hierna vloeit het afvalwater in geherprofileerde grachten verder in de Miramar-plas. De gracht wordt enkele keren onderbroken door bijvoorbeeld een kruisend wandelpad waardoor een ondergrondse nutsleiding zal voorzien worden. Elke sectie van de gracht zal voorzien worden van een dompelmurtje. Er wordt een werfzone voorzien van 1.128m² voorzien langsheen deze grachten. Ook wordt een ruimingszone van 3m voorzien dat na afloop zal heringericht worden als wandelpad.

Omdat met de geplande werken nieuwe bodemverstoringen zullen plaats vinden, zal het potentieel bewaard archeologisch bodemarchief aangeraakt worden en is gezien de landschappelijke en archeologische assessment een hoge potentiële kenniswinst voor de werken van de grachten (met ruimingszone en werfzone) tussen de Diepestraat en de Kleine Nete waardoor er aldus gepleit wordt voor bijkomend vooronderzoek van dit gedeelte van het projectgebied (bodemingreep van ca. 3.453,75m², breedte ingrepen variëren tussen 5 en 15 meter). Op basis van bovenstaande argumenten werd er initieel archeologisch booronderzoek zonder ingreep in de bodem (landschappelijke boringen) geadviseerd, mogelijk gevolgd door een archeologisch booronderzoek met ingreep in de bodem (verkennende en/of waarderende boringen) en een proefsleuvenonderzoek. Deze onderzoeken werden uitgevoerd, waardoor er opnieuw een impactbepaling gemaakt kan worden op basis van de verkregen informatie.

Op basis van het landschappelijk bodemonderzoek bleek een verder steentijdonderzoek niet noodzakelijk. Sporensites vanaf het Neolithicum konden wel nog aanwezig zijn, waardoor er een proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd. Op basis van de uitgevoerde onderzoeken kan geconcludeerd worden dat er binnen de advieszone geen archeologisch waardevolle site aanwezig is, waardoor de geplande werken ook geen archeologische site zullen verstoren.

2.2 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

Het proefsleuvenonderzoek te Mol, Sluis leverde geen archeologische relevante sporen op. Hierdoor kan geconcludeerd worden dat er binnen de contouren van het plangebied geen archeologische site aanwezig is. Aangezien er geen archeologische site aanwezig is, is er geen verder archeologisch onderzoek noodzakelijk. Een programma van maatregelen werd hierdoor niet opgemaakt.

Er wordt een advies gegeven om de terreinen vrij te geven.

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze nota bleken voldoende om het ontbreken van potentieel op kennisvermeerderingen bij verder archeologisch onderzoek te staven. Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. De archeologienota kan, conform de Code van Goede Praktijk, als volledig beschouwd worden.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.

3 BIBLIOGRAFIE

BORSBOOM, A. & VERHAGEN, P. 2012. *KNA Leidraad Inventariserend Veldonderzoek Deel: Proefsleuvenonderzoek (IVO-P)*. SIKB

DIRIX E., 2020: *ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF VAN DE DIEPESTRAAT, HOOIBERGEN EN SINT-BERNARDUSSTRAAT TE MOL (PROV. ANTWERPEN) VERSLAG VAN RESULTATEN*, Hasselt.

TOL, A. J., VERHAGEN, P. & VERBRUGGEN, M. 2012. *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek*, KNA-leidraden, Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, Gouda.

VAN GILS, M. & MEYLEMANS, E. 2019. *Prospecteren naar steentijd artefactensites – versie 1*, agentschap Onroerend Erfgoed.

Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0), 2019.